

NAUJENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXV

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Antradienis, Tuesday, February 6, 1979

No. 39

IRANE NELEIS CHOMEINIUI SAUVALIAUTI

TENGAS LABAI PATENKINTAS SAVO KELIONE Į AMERIKĄ

ERDVĖLAIVIŲ CENTRAS IR PAČIOS NAUJAUSIOS DIRBTUVĖS BOEING LĖKTUVAMS TECHNIKOS STEBŪKLAS

SEATTLE, Wash. — Vicepremyras Tengas Hsiaoingas, apžiūrėjęs modernias dirbtuves patiem naujausius keleivinius Boeing lėktuvams statyti, pareiškė, kad tai esąs pats didžiausias stebuklas. Jį savo akimis pavykė įtraukti ir išskirti šiam lėktuvui rati. Jis savo akimis stebėjo, kaip darbininkai montavo pačius naujausius keleivinius lėktuvus, daug saugesnius, negu iki šio meto buvusieji. Pats Tengas Kinijai užsakė tris keleivinius Boeing 848 lėktuvus.

Jam labai patikusios
Teksas nuotakos

Vicepremyras Tengas pakartotinai pareiškė, kad jam labai patikusios Tekso gyventojų nuotakos, parodytos rodo metu. Tęgo asmenis sargai nenorėjo leisti jam maistytis kartu su žmonėmis ir kaubojais, dažnai ginkluotais revolveriais, bet Tengas apskaičiavo, kad tie žmonės nieko blogo jam nelinkė. Kartu su teksasiečiais "kaubojais" jis apvažiavo areną ir plaukas jam nuo galvos nenukrito. Jis kaip ir susirupino, kai teksas kaubojus uždėjo jam galioninę skrybėlę.

Tavano klausimas
dar neišspręstas

Tengo vizito metu paaiškėjo, kad Taivano reikalas dar neišspręstas. Amerika nori laikyti Kinijai visas didžiausias prekybos lengvatas. Jų prašė pats Tengas, nes jis žinojo, kad Kiniečiai nepajėgė mokėti aukštas būtiniausių prekių kainas. Tengas nori pačių palankiausių muitų, bet jam buvo išaiškinta, kad palankiausi muitai yra rūsiami su pagrindinėmis žmogaus teisėmis. Pirmoji eilė, laisvo žmonių judėjimo ir informacijos klausimais. Maskva nesutiko leisti žmonėms laisvai išvažiuoti ir įvažiuoti į Rusiją, tai lengviausių muitų negavo. Kiniečiai tuo reikalu taip pat turės apsispręsti. Tengas pareiškė senatoriams, kad jis klausimą svarstysias Pekine. Tuo tarpu veikė vienoki nutarimai ne tik Taivano, bet ir muitų klausimai. Tengas pridėjo šitą klausimą apsvaistyti. Jis apgailestavo, kad Kinija ir Amerika taip ilgai buvo įžoliotos.

Antradienį vašinamas ir in-

KALENDORĖLIS

Vasario 6: Darfa. Teofilis, Zivile, Svelne, Alkis.
Saulė teka 6:59, leidžias 5:11.

TRUMPAI IS VISUR

WASHINGTON. — Medicinos mokyklos tučty teikė studentams daugiau instrukcijų iš mitybos srities (nutrition), dėlto daugumas daktarų negali duoti pacientams patarimų ką jie gali valgyti, pasakė Dr. Naomi Baums'ag, Emory Medicinos Mokyklos profesorė ir HEW (Sveikatos, Sveikimo ir Gerovės) departamento patarėja, nurodyma Senato pakomisijai, kad kai kurie pacientų grupės, kaip seni žmonės ir maži vaikai, pacientai sergantys vėžio, širdies, plaučių, kepenų ligomis turi specialius mitybos reikalavimus, kurių gydytojai dažnai nepaiso.

CHICAGOS žydų lyderių delegacija lankėsi pas Vakarų Vokietijos general konsulą paskirti, kad Federalinė Vokietijos Respublika atsauktų statulą, kuriuo apribojamas terminas kelti bylas nacių karo nusikaltėliams. "Mūsų pagrindinis nusistatymas yra, kad negali būti laiko apribojimų žmogžudžių ir kankintojų persekiojimui", pareiškė David Smerling, Jungtinių Žydų Fondo ir Chicago Žydų Federacijos prezidentas.

"Masinis šėšių milijonų žydų vyrų, moterų ir vaikų ir penkių milijonų krikščionių išuodymas yra tiek bausis kriminalas, kad šimtmečiai neįsivilių jo įtaką", pasakė Smerling. Dabar Vokietijoje veikiančių įstatymų Antrojo Pasaulinio Karo nusikaltėlių medžiojimas baigiasi ateinančio gruodžio 31 dieną ir tą dieną uždarytos durys 600 nebaigtoms karo nusikaltėlių byloms.

Vokietijų gen. konsulas Egon Raster atsakė, kad jis asmeniškai su jais pilnai sutinktas ir pažadėjęs delegacijos pareikšti perduoti Vokietijos kanceliui Helmut Schmidt.

PEKINAS. — Kinijos valdžiai atpalaidavus emigracijos suvaržymus, pasipylė visa srove praeityje vizitams ir Jungtinės Valstybės. Pernai per ištisus met. buvo tik 30 vizų, o šiemet per vieną mėnesį vizų prašymų gauta daugiau kaip 1,500.

Šiaurės Korėjos komunistus smarkiai rėmė komunistinė Kinija, o pietų Korėja ginklus gaudo iš Amerikos. Pradėjus pasitarimus tarp Amerikos ir Kinijos, keliami mintis, abi Korėjas apjungti.

IS RYTŲ VOKIETIJOS PARBEGO ZMOGUS SU ŠNIPŲ SĄRAŠAIS

VAKARŲ VOKIETIJOS POLICIJA JAU SUĖMĖ KE- LIS PASISLĖPUSIUS KOMUNISTŲ ŠNIPUS

BONA, Vokietija. — Praeitą sekmadienį vokiečių vyriausybė paskelbė, kad iš Rytų Vokietijos atbėgo žmogus, turintis ryšius su Vakarų Vokietijoje dirbančiais šnipais. Kol žinia plačiau nepasklido, Vakarų Vokietijos policija nutarė patikrinti parvežtus sąrašus ir tuojau suimti kelis rusams dirbusius vokiečių šnipus. Paaikėjo, kad sąrašas buvo tikras ir į Vakarų Vokietijos rankas pateko visa eile šnipų, apie kuriuos policija neturėjo jokio įtarimo. Vokiečiai žinojo, kad rusai leidžia labai dideles sumas šnipinėjimui, bet jie niekad nemanė, kad šnipų tinklas būtų buvęs toks didelis.

Tengas nepakenks
strateginiai sutarčiai

SEATTLE, Wash. — Kongreso atstovas Henry Jackson nemano, kad vicepremyro Tengo pareikšimai gautų pakenkti planuojamai strateginių ginklų sutarčiai su Amerika. Sovietų Sąjūrai strateginė sutartis yra tiek ipat reikalinga, kaip ir amerikiečiams, užtat jie turės padaryti dar kelias nuolaidas. Sovietų valdžia žino, kad atomo energijos turinėjimai Amerikoje yra toliau pažengę, negu Rusijoje.

KINIJAI REIKIA AUTOMOBILIŲ

WASHINGTON, D.C. — Kinijos valdytojas Tengas pareiškė Amerikos automobilių gamintojams, kad Kinijai būtinai reikalingi įvairaus dydžio sunkvežimiai, prekmės, žmonėms ir medžiagoms pervežti. Jis patarė turėti galvoje, kad ir šiandien dideli rasti pervežami stiprų vyrų pečiai ir rankomis. Vyrų velka į kalmus ir iš kalnų dvieji, o kartais ir trijų pedų storio ratai.

Egiptui svarbi arabų draugystė

KAIRAS, Egiptas. — Egipto užsienio reikalų ministras pareiškė, kad taikos sutartis su Izraeliu Egiptui yra nepaprastai svarbi, bet jiems draugingumas su arabų valstybėmis yra dar svarbesnis. Jeigu Izraelis primės egiptiečiams nepaprastai svarbią draugystę, Egiptas bus linkęs padėti Izraeliui.

Griffin Bell, Generalis Prokuroras

PRIEŠ ŠVENTĄJĮ KARĄ VYRIAUSYBĖ TAIP PAT VARTOS PRIEVARTĄ JLE

ABIEJŲ PUSIŲ ATSTOVAI TARIASI, KAIP IŠVENGTI KRAUJO PRALIEJIMO

PO PARALTIJO
SKANDINAVIJA
Sovietų planai Švedijai-
Norvegijai pavergti

LONDONAS (DP) — Sovietai turi pilnai paruoštą planą Skandinavijos valstybėms pavergti. Tai operacija vadovaujanti sovietų karo pajėgos Lenkijos ir rytinės Vokietijos kariuomenės padedant.

Apie tokias sovietų planus pranešė čekoslovakijos generolas Jan Sejna, prieš keletą metų pabėgęs į Vakarų, pranešė švedų laikraščiu "Barometer". Gen. Sejna tvirtina, kad vyriausieji sovietų vadovai savo planuose numato švediją ir Norvegiją užimti per 18 valandas karo veiksmams prasidėjus. Tų dviejų Skandinavijos valstybių okupacijai numatyta pusantro milijono karių, didžiają dalį milienų ir rytų zonos vokiečių.

Švedija bus užpulta didelio skaičiaus šarvuočių vienetų, kurie staiga užpuls, iš šiaurės per Suomiją ir tuo pačiu metu stipriais desantais per Baltijos jūrą į patį Švedijos vidurį. Tų vienetų tikslas bus užvaldyti kelius į Norvegiją. Kiti komunistinių karių jėgų daliniai sritis užims prie Stockholmo, Gavle ir Umea, o taip pat Gotlando, Olando ir Bornholmo salose.

Planą vykdyti numatyta pradėti kitapus švedų ir norvegų atsigynimo linijų (vidaus pusės) partizanų sabotažo veiksmams, iš vietinių komunistų specialiu komandų, apmokytų Sovietijoje ir Rytų Vokietijoje, kur veikia švedų ir norvegų komunistams suruošti specialūs sabotažo kursai. Karsų laikui tie studentai naudos čekoslovakijos dokumentus, Gabiausius kursantus papildomai apmokina KGB instruktorius Sovietuose.

Sovietų šnipinėjimas Skandinavijoje labai rūpestingai tvarkytas, ir tame darbe Sovietų KGB šnipams daug padeda Lenkijos komunistų saugumas UB ir Z-11.

Jeigu Irane yra didokas mulo Chomeini šalininkų skaičius, tai rodo, kad krašte dar yra daug nenustatėjų žmonių. Sachas nedave iranėčiams tinkamo auklėjimo.

Saudi Arabija buvo saugi, kol britų ir Amerikos karo laivai gynė vandenį. Be Amerikos pagalbos, Saudi Arabija gali lengvai svetimsaliu būti okupuota.

Specialistai tvirtina, kad dabartinė Saudi Arabija, neturinti tinkamų ginklų ir apsaugą, susidarius pavojui pasaulio taikai. Priešas gali įsiveržti ir užimti aliejaus versmes.

TEHERANAS, Iranas. — Praeitą savaitę Chomeini pareikalavo, kad premjeras Bachtiaras tuojau atsistatydintų ir užleistų jam valstybės valdymą. Jei premjeras to nepadarytų, tai mui Chomeini yra pasiryžęs skelbti šventąjį karą. Jis pareiškė, kad Bachtiaro užsispyrimas priverstų jį imtis šventojo karo.

Premjeras Bachtiaras tuojau pareiškė, kad jis visai nesirengia atsistatydinti. Jei jis leido mui Chomeini grįžti į Iraną, tai tik todėl, kad galėtų su juo išsikalbėti ir baigti hereklingą kraujo praliejimą. Bachtiaras nurodė, kad krašto ūkis eina silpnyn, kad iranėčiai neturi pinigų ir jiems būtinu žibalo, kraštui reikalingų degalų ir jų negali parduoti užsienams. Jeigu mui Chomeini, pasinaudojamas premjero gera valia, vis grąsina šventąjo karo, tai vyriausybė panaudos visas priemones jam baigti. Bachtiaras suvaržė beprasmes demonstracijas pačiame Teherane, jis yra pasiryžęs suvaldyti ir kitur.

Bachtiaras patarė paciam Chomeini nesigriebti prievartos priemonių, bet susėsti prie bendro stalo ir aptarti susidariusią padėtį. Jeigu mui Chomeini v's dėlto kvieštų tikintuosius į šventąjį karą, tai Bachtiaras, turėdamas savo žinioje valstybės aparatą, visų svėrų jį panaudos prieš maistitinkus ir įstatymus pritaikys maistitinkų vadams. Jei maistitinkai naudos rankines granašas, tai ir vyriausybė naudos ginklus maistitinkams suvaldyti.

Sis Bachtiaro pareikšimas privertė mui Chomeini šalininkus apsigalvoti. Jie yra pasiryžę suruošti keletą demonstracijų ir pašaukti, bet nenori vartoti ginklų.

Sekmadienį paaikėjo, kad pats mui Chomeini atsisakė tartis su premjeru Bachtiaru, bet jo paskirti įgalotiniai susitiko su vidaus reikalų ministerijos paskirtais atstovais aptarti padėtį. Tarnautojai pabrėžė, kad jie nenori skelbti karo mui Chomeini, bet valstybėje privaloma saugoti įstatymai ir potvarkiai. Dėdo, kad Bachtiaro valstybėje nesirengia atsisakyti mui.

KRIMINALO kalendaris. — Parade (8. 6. 78) pranešė kad Jungtinės Valstybės kas 32 sekundes įvyksta smurtingas nusikaltimas, kas 28 minutes kas nors yra nužudomas, kas 9 minutes išpievartaujama moteris. Kiekvieną 75 sekunde kas nors apiplėšiamas ir per kiekvienas 81 sekundes kas nors sumušamas.

Sovietų diplomatai bandė pasivyti ir pralenkti Ameriką, bet dabar paaikėjo, kad Ameriką juos paliko užpakalyje.

BAŠO J. VENCLOVA

Dr. J. BASANAVIČIAUS (BASANIO) REIKSMĖ LIETUVIAMS

Kad asieks Lietuvos valstybės Priskelimą.
Lietuvų tautos priešai rašė jai mirties sprendimą.
Tačiau tauriausias lietuvis Basanis nenurimo,
jis per "Aušrą" pasaulė lietuvių prie atgimimo.

Dr. J. Basanavičius

Dr. Jonas Basanavičius gimė 1861 metais lapkričio mėn. 23 dieną Ožkabalų kaime, Bartininkų valsčiuje, Vilkeviškio, apskrityje, pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Tėvai Juras Basanavičius ir Marija Birštonaitė. Baigęs Marijampolės gimnaziją su sidabro medaliu, stojo į Maskvos universiteto istorijos-filologijos fakultetą, o po metų perėjo į medicinos fakultetą, kurį baigė 1879 metų birželio 19 dieną. Tų pačių metų pabaigoje išvyko į Bulgariją, kur buvo paskirtas keltas departamentų gydytoju ir ligoninės vedėju. Čia jis rašė mokslinius straipsnius į medicinos žurnalus ir lietuvių tautos reikalais į Mažosios Lietu-

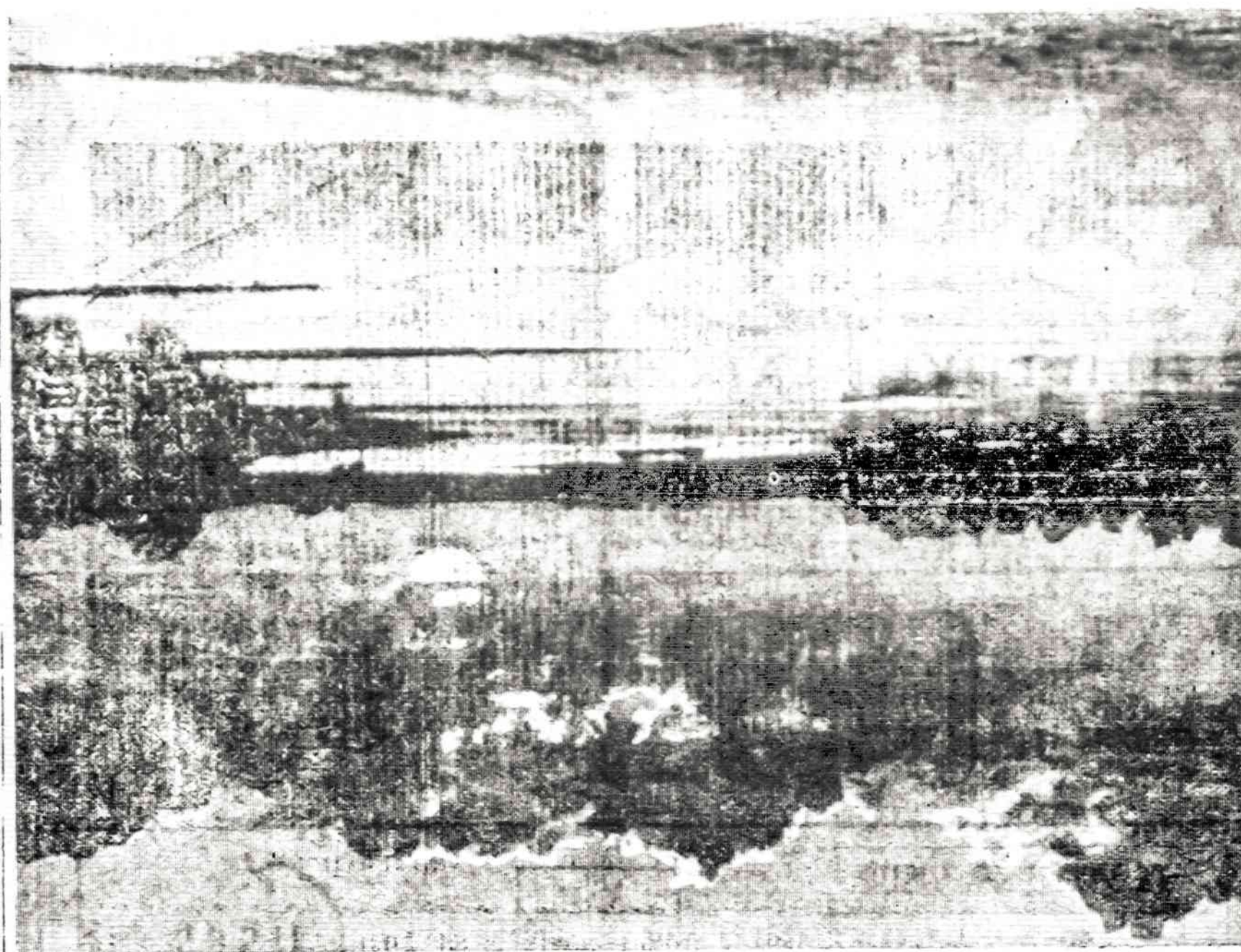
vos lietuvių laikraščius.

1882 m. buvo išvykęs į Čekiją ir kitus Europos kraštus. Prahoje gyvendamas išleido "Aušrą" 1883 m., kuri sukėlė lietuvių tautinį atgimimą. Sekančiais metais išvyko į Bulgariją, kur daugiausia gyveno Varnos mieste, o 1905 m. iš Bulgarijos parvyko į Lietuvą ir pastoviai apsigyveno Vilniuje iki savo mirties. Vilniuje gyvendamas jis atliko pačius svarbiausius darbus savo tautai ir tėvynei Lietuvai.

1977 m. vasario 16 dieną sukako lygiai 50 metų, kai 1927 m. vasario 16 dieną amžinoj Lietuvos sostinėj Vilniuje nusistojo plakti širdis tauriausio lietuvių dr. J. Basanavičiaus. Tai labai šaunus asmenybė, kuri lietuvių tautos bei Lietuvos gyvenime suvaidino nepaprastai didelį vaidmenį, analogiškai Lietuvos karaliams: Mindaugui su kėstučiu. Tad norisi šia studija pagerbti jo kilnią, lietuvišką asmenybę.

PIE DR. J. BASANAVIČIAUS BCDA

Norint geriau pažinti jo atliktus miltiniskius darbus, tenka nors trumpai paliesti jo būdą bei šiek tiek detalizuoti jo charakterio svarbesnes ypatybes. Pati svarbiausia jo būdo savybė — tai gilus, tyras patriotizmas, atremtas į gyvenimo tikrovę, t. y. didžiulė, nuosirdi meilė savo tėvynei ir savo tautai, o iš čia išplaukia ir antroji jo svarbi būdo ypatybė — tai tvirta valia bei pasiryžimas bei kompromisų darbuotis Lietuvos

Kuršių marios

ir lietuvių tautos gerovei, gi prie to prisideda jo nepaprastai didelis darbštumas.

Vienok dr. J. Basanavičius blaiviai, realiai žiūrėjo į gyvenimo tikrovę ir kur reikėjo — kritiškai vertino. Nors tvirtai laikėsi savo principų, bet buvo demokratisko nusistatymo — mokėjo su kitų pažiūrų žmonėmis sugyventi ir reikalui esant, surasti sau bendradarbių, o jei kur kildavo abejonė — nesigėdijo atsiklausti mokovų nuomonės, bet ir jų nuomones su kritika priimdavo (pvz., atsiaklauskę kalbininko K. Būgos nuomonės apie vaivorykštę, kuris atsakė, jog vaivorykštė vienišnis žodis, Basanavičius su šiuo Būgos nuomone nesutiko).

Nuo vaikystės dienų jis buvo giliai religingas, bet vėliau pradėjo kritiškai žiūrėti, ypač kada susipažino su kryžiuočių vie-

nuolių slaugingais žygiais ir lietuvių gyvenimo srities ir su lenkų apaštalu sui generis heretišku apaštalu, kad Dievas tik lenkiškai supranta (apie tai rašė net spaudoje). Tačiau su lietuvių gerais kunigais, kurie pilnai vykdė ir IV-tą Dievo įsakymą ir Kristaus evangelijos dėsni: "Atiduokite — kas cesoriaus cesoriui (Kas Lietuvos — Lietuvai) ir kas Dievo — Dievui", neskaitant pirmenybės eilės, nes ir Kristus to nedarė, kaip matome iš pamintų Išganytojo žodžių dr. J. Basanavičius palaikė gerus ir nuosirdžius santykius ir iki mirties pasiliko kataliku.

TVIRTOS LIETUVISKOS ASMENYBĖS SUSIDARYMAS

Šiai tvirtai lietuviškai asmenybei susiformuoti pradžia davė dr. J. Basanavičiaus tėvieskės gamtos aplinka, surišta su senais lietuvių padavimais bei legendomis, kaip ir jis pats savo autobiografijoje pažymėjo: "Tokią kaimo dailią, kalnuotą kraštą, su daugybe dar "kryžiuočių" tradicijų, aš esmi gimęs ir užaugęs, ir ši aplinkybė, be abejo, nemenką į mano dvasią įtekmę turėjo. Ožkabalų kaimas, žmonės pasakojant, esąs labai senas, atrandami čia S. A. rytos laukuose ant "Geležinkelio" ir kitur visoki žaivaliniai daiktai (reteželiai, sagutės ir kt.) iš t. v. žaivalio laiko...".

Tačiau lemiamą vaidmenį šiai jo asmenybei susidaryti turėjo jo tėvas Juras: "Mano tėvas Juras... buvo kelis metus Bartininkų vaitu ir savo kaimo godujamas ir teisingas žmogus. Mano tėvas iš patirimo po lenkiškų penų arba sulenkėjusių Lietuvos bajorų baudžiavos žinojo labai daug apie visokius baudžiavinių vargus apiparąsoti. Jis žinojo ir daug atsiti. kimų iš praėjusių laikų krašto žmonių, taipogi daugelį pasakų, mįslių ir t. t., ir aš jam ir jo atminčiai esmi kaltas įgaivinimui mano širdy melės į mūsų tau

tos praeitį ir lietuviystę" (savo autobiografijoje). A pagaliau galutinai susiformavo, pačiam dr. J. Basanavičiui betyrinėjant lietuvių tautos praeitį ir Lietuvos reikalus.

APIE JO LIETUVISKĄ VEIKLĄ, GYVENANT BULGARIOJE

Ir kaip pavyzdingas patriotas lietuvis, dr. J. Basanavičius ir čia atliekamą laiką dirbo savo tautos labui. Jis Bulgarijoje (sejam Trakijos krašte) aptiko vietovardžių ir kitų liekanų, giminingų lietuviams. Tad pradėjo daugiau gilintis į senovės trakų giminybę su lietuvių ir bendrai į lietuvių kilmę, o per savo atostogas lankė žymias Europos bibliotekas, rinkdamas istorinę medžiagą.

Veikiausiai pagilino santykius su lietuvių švietuliais ir su vokiečių mokslininkais, besidomintais lietuvių praeities klausimais, su kuriais jau buvo susipažinęs studijavimo laiką, ir užmezgė ryšius su kitais lietuvių veikėjais, ypač su Mažosios Lietuvos inteligentais.

Tada Maž. Lietuva turėjo keltą lietuviškų laikraščių, kurie nesirūpino lietuvių sąmoningumu — jau buvo prisigėrę vokiškos dvasios. Tad pirmoji eilė dr. J. Basanavičiaus rūpinosi juos padaryti lietuviškesniais ir

pradėjo į juos rašinėti įvairiomis lietuviškomis temomis, pvz., "Naujam Keleivį": Rubežiai ir skaičius lietuvių tautos. Kam teks Tėvynė mūsų, Zodelis apie mus pačius ir mūsų kalbą. Apie įsteigimą Ragainės pilies etc., "Lietuviškoj Ceitungej": Vai pabuskie, o Lietuva, Birutė, Apie senovės lietuvių pilis ir t. t.

Be to, jis skatino Maž. Lietuvos lietuvių savarankiškai dalyvauti rinkimuose ir ragino spausdintinius ir "Lietuv. liter. draugiją" išleisti Lietuvos istorijos tėvo S. Daukanto, lietuvių klasiko Duonelaičio ir kitus lietuviškus raštus.

Kadangi ne viską buvo galima spausdinti Maž. Lietuvos lietuvių laikraščiuose, todėl buvo sumanyta leisti naują lietuvių laikraštį lietuviškoj dvasiej, apie ka rašo dr. J. Basanavičius savo autobiografijoje: "Matant, kad Prūsų lietuvių laikraščių redaktoriai, nevisados pritardavo mūsų sumanymams, dargi M. Šernius, kai kada atsisakėda talpinti, arba pradėjus koki straipsnį, nutraukdavo dėl vokiečių prisidindėjimo, kilo mintis įsteigti savą organą, kuriame galima būtų laisvai, drąsiai rašyti apie lietuvių reikalus, nežiūrint tų redaktorių bailumo".

"AUSROS" GIMIMAS IR MIRTIS

Tat dr. J. Basanavičius, iš Bulgarijos 1882 m. atvykęs į Pragę ir paskiau susitaręs su A. Visteliu, J. Miksu ir kitais, suredagavo "Aušros" pirmąjį numerį ir parašė jai prakalbą. O apie pačios "Aušros" gimimą jis taip byloja: "Prahoje dar esant, pradžio 1883 m. susitariau su A. Visteliu ir J. Miksu išleisti lietuvišką laikraštį, kuriam vardą "Aušros" suteikiau. Tikslas jo — lietuvių pabudinti iš miego... Tokiu būdu, man su Visteliu, kaip literatams su J. Miksu, apsiėmusiu spausdinti ir platinti laikraščio prižiūrėti, sutelkus, tekoms trims prie lošio gemančios "Aušros" stovėti".

Ir jau "Aušros" pirmasis numeris 1883 metų kovo mėnesį išvydo dienos šviesą Albano ir Kibelkos spaustuvių, Ragainėje, gi vėliau buvo spausdinamas Tilžėje. Tai pirmasis lietuviškos dvasios laikraštis "Aušra", knygelės pavidalo, ėjo kas mėnesį, o dažnai net kelių mėnesių numeriai buvo sujungiami, platinamas buvo Didžiojo Lietuvoj ir Rusijoje knygnešių pagalba, tiržas apie 100 vienetų.

"Aušra" ėjo neilgai — vos trejus metus. Dėl lėjų trukumo ir kitų aplinkybių turėjo ji uždaryti, ypač prie "Aušros" mirties prisidėjo vyskupas Au-

tanus Baranauškas, kuris, iš lietuvių patrioto pasidarys lenkomanu, rašėsi Anton Baranowski. Štai, kaip apie jį liudija jo artimas giminaitis rašytojas A. Vienuolis (iš atsiminimų apie Baranaušką, 46 p.: "Į senatvę, ri pats vysk. Baranauškas pasiekė sulenkėjusių Pranauskų pėdomis ir apšaukė aušrininkus litvomanais, lenkų-lietuvių vienybės ardytojais. Apšaukė nekadejais tuos, kurie pasiryžė priekelti iš miego savo tautą, atgaivinti jos kalbą ir seną kultūrą".

(Bus daugiau,

INSPEKTORIŲ INSPEKCIJA

CHICAGO. — Iš 29 miestų elektros inspektorų, lapkričio 17 d. apkaltintų kyšių ėmimu, jau antras — Richard Vandenberg prisipažino U.S. Distrikto teisme, kad iš Chicagoje dirbančių kontraktorių reikalavęs kyšių ir iš Regent Electric kompanijos gavęs \$100. Dvi kitas eksterciją — \$300 išreikalavęs iš tos pačios Regent Co. ir \$150 iš Grand Kahn Electric. Wandenbergui teisėjas Prentice Marshall bausmę paskelbs kovo 9 d.

Kitas anksčiau prisipažinęs Ernest Duncan iš dviejų kompanijų gavęs iš viso \$205. Jis bus baudžiamas vasarį 27 d.

Trečias inspektorius Harold Fritz, vienas iš šešių elektros prievaizdų kaltinamas eksterciją, teisiamas šiomis dienomis.

Visi 29 kaltinamieji, lygiai su rykliais, yra tik "kilbukai". Jie už kyšius prižadėjo "nematyti" statybos kodo laužymų.

Tikimasi dar mažiausia 100 apkaltintųjų rasti masinėje korupcijos investigacijoje, kuri vyksta Chicago's Statybos departamente.

priemonės baigti vežikų streikui, kenkiančiam visam ūkiui.

ENERGY WISE

Limit use of dishwasher to once a day, after the evening meal, and cut excessive use of water and electricity.

Don't be a Born Loser!

Helps Shrink Swelling Of Hemorrhoidal Tissues

caused by inflammation
Doctors have found a medication that in many cases gives prompt, temporary relief for hours from pain and burning itching hemorrhoidal tissues, then helps shrink swelling of these tissues caused by inflammation. The name: Preparation H®. No prescription is needed. Preparation H Ointment and suppositories. Use only as directed.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip ASTUONIS MILIJONUS dolerių "nariams".

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško pelno, namams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali Susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — ypač apdraudžia pigia terminuota apdraudą: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$5.00 metams.

SLA — ruošia ypač pigias lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus, jie jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Gaukite Kreipitis if tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

New York, N.Y. 10001

307 W. 30th St.

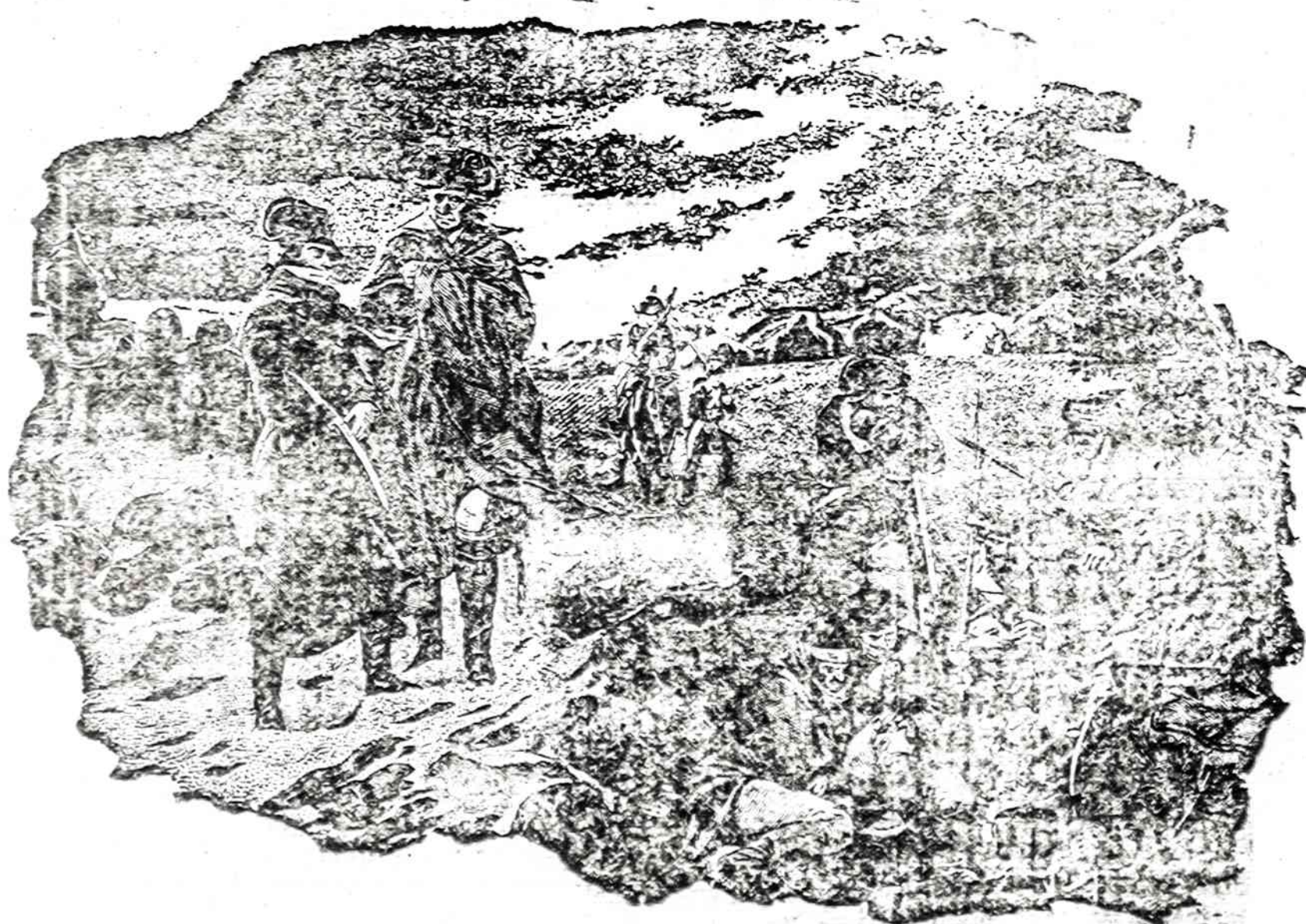
Tel. (212) 563-2210

Forging Fuel Economy

Some 180 typical American homes can be heated for a year with the fuel savings a Chevrolet auto plant in Detroit is getting from car parts before they even go into the automobile. The fuel gas is being saved at Chevrolet's Detroit Gear Division, where a new heat treating procedure being identified pinion gear forgings which need to be heat treated before they can be machined. Formerly all pinion gear forgings were put through the heat treating furnace. By selecting only the ones which need the heat treatment, some three million cubic feet of gas per month... or 36 million cubic feet a year, are saved.

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, not nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock

in America back then, and you know how they turned out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan.

Buy United States Savings Bonds.

They won't leave you out in the cold.

New E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (with the first year). Lost, stolen or destroyed Bonds can be replaced if owner is compensated. When redeemed, Bonds can be cashed at your bank, interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until maturity.

Take
stock
in America.

200 WOMAN BUILDING SOCIETY

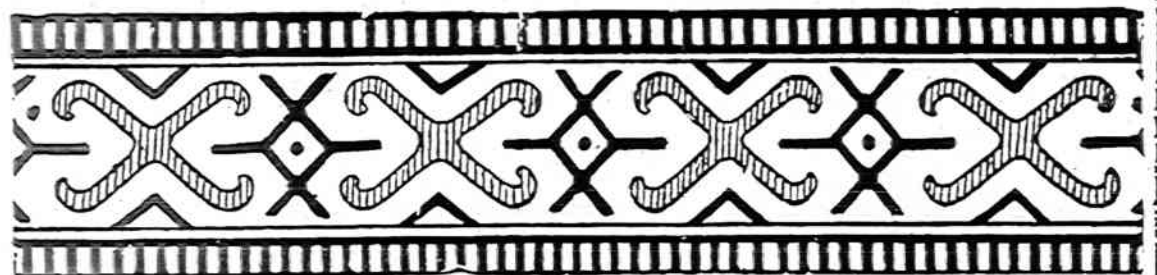
CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS ATSIKAVIMAS I LIETUVIŲ VISUOMENĘ

Šiais metais Vasario 16-tosios šventė yra jubilėjinė. Reikia minėti 61 metų nepriklausomybės sukaktį. Jubiliejiniais metams turi būti sąmoningai apsvaistytas visų lietuvių, kurie stato laisvei pagrindus, kurie kelia laisvės idealus ir perduoda pavergtos tautos troškimus. Čia viskas turi būti sutelkta darbuose, kad ta, pajustų naujų vilčių laisvei atgauti. Taika ir laisvė yra tokios vertybės, kurios yra brangesnės net už žmogaus savanoriškai atkojamą gyvybę, nes tik didvyris tokią auką už laisvę gali atiduoti. Šiuo atveju mes galime pasiseiti jėgų iš ano meto savanorių kūrėjų ir reguliarių karių. Jų aukos dydis kuris sudėtas ant tėvynės aukuro skatina ir įpareigoja — kovoti iki galutinio laimėjimo, kad atkurta Lietuva būtų tikrai nepriklausoma, laisva, demokratiška, žmogiškai kūrybinga ir dvasiškai stipri. Šitokio idealo siekiant reikia ne tik vienkartinio gražiausio pareiškimais, bet nuolatinio ryžto per visus metus, kad laisvės idealas būtų gyvas mūsų širdyse ir darbuose ir lydetų mus per visą ateities gyvenimą. Todėl jubiliejinį 61 metų nepriklausomybės šventėje paremkime Amerikos Lietuvių Tarybos laisvės siekimus lietuvių tautai savo pinigine auka ir vieningais ir ryžtingais darbais.

Tat š. m. vasario mėn. 11 d. 2 val. p. p. Marijos aukš. mokyklos salėje Chicago Lietuvių Taryba rengia Vasario 16 dienos iškilmingą minėjimą. Į šį minėjimą maloniai kviečia visus geros valios lietuvius dalyvauti ir savo aukomis paremti Lietuvos laisvinimo pastangas.

Aukus bus galima įteikti minėjimo metu, arba pasiųsti Chicago ALT — išdininkei Irenai Sankui šiuo adresu: 2520 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629.

VINCENT SAMASKA
Pirmininkas

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

Naujiųjų vadovybė ir Platinimo vajeus komisija kreipiasi į visus skaitytojus ir į visus lietuvius, ir prašo paskirti knygnešius bei lietuviškos spaudos pirmųjų pavyzdžių, platinant šį seniausią Amerikos lietuvių dienraštį, su juo susipažįstant ir jį užsiprenumeruojant, tikslu sudaryti nenutrūkstamą grandinę ne tik lietuviškos spaudos klestėjimui, bet ir visos lietuviškos kultūros, kuri pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, bendromis jėgomis siekiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir visuotinio lietuvių reikalo renansanso.

VIS PLEČIANTIS SAJODŽIUI

skaityti ir platinti Naujienas, atsirado mecenatų, kurie prisidėjo prie Platinimo vajeus "būsi vertingomis dovanomis naujiems skaitytojams."

Mykolas Karaitis, sav. Grand Shores motelis ir Rezidencinio viešbučio 17350 Gulf Blvd., St. Petersburg, FL 33708, tel. 813-391-9753, paskyrė trijų dienų atostogas dviem asmenims. Laimingieji turės progą būti svečiais puikiamose motelyje prie pat pajūrio, naudotis privačiu papildomu žaidimų kambariu, TV, telefonu ir kitais moderniais įrengimais.

Mūsų bendradarbių ir savitinės skilties "Aplink mus ir mūsų namus" autorė M. Miškinytė paskyrė \$50 premiją. Be abejo, atsirad ir daugia mecenatų, kurių vertingos dovanos bus skelbiamos ir paskirstytos rušiniame Naujienų pirkime.

Visas ir visus kviečiame į didžiąją talką.

Prenumeratos pratęsimas, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalavimų prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarptomis.

NAUJIZNOS
1739 SO. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

• Iš anksto be raginimo pratęsim savo prenumeratą, taupydami laiką ir mažindami susirašymo išlaidas. Priede _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

• Užsakau: Naujienas kaip dovaną savo _____, kuris yra naujas skaitytojas. Priede _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Sponsoriaus pavardė, vardas ir vietovė _____

• Platinimo vajeus proga, palaikydami lietuvišką spaudą ir Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridėdamas _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

• Platinimo vajeus proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai be jokių išpareigojimų.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

TRUMPAI

— Juozas Petkūnas, Racine, Wis., neraginas pratęsti prenumeratą ir ta proga parėmė Naujienų leidimą \$10 auka. Po \$3 atsuntė už kalendorių: ponia Helen Lekeatas iš Brighton Parko ir ponia Bernice Dauncra iš Gary, Ind. Dėkui.

— Mėni ir Hermanas Viliūnai iš Greendale, Wis., kartu su ankstyba metine prenumerata atsuntė penkinę kalendoriaus progą. Dėkui.

— Jonas Virbalas, Omro, Wis., kiekvienais metais stambesne auka paremia Naujienų leidimą. Dėkui už ankstybą raginimo prenumeratos pratęsimą, gerus linėjimus ir už \$10 auka.

— Vytautas Vasiukevičius iš Marquette Parko prenumeruoja daugelį lietuviškų laikraščių ir juos aukomis paremia. Jis taip pat remia bendruosius darbus. Dėkui už ankstybą prenumeratos pratęsimą ir už \$7 auka.

— Dėkui P. Maletai iš Brighton Parko už ankstybą prenumeratos pratęsimą ir už \$5 auka. Taip pat dėkui ponai A. Matulionienei iš Clearing apylinkės ir Valentinui Liorentui iš Marquette Parko, atsuntusiems po \$2 už kalendorių.

— Augustinas Ašoklis iš Cicero daugelio itėjų aukomis bei

dalyvavimu renginiuose parėmė Naujienų leidimą. Dėkui už penkinę, atsuntę atskiru laišku kalendoriaus progą.

— Adv. Darvino P. Kal skaitys paskaitą Chicago pietvakarių nekilnojamo turto pardavėjų organizacijos nariams apie apšilimą butais ir šių dienų Amerikos ekonomiją vasario 13 midudienį Golden Ox restorane, 6250 W. 63 St. Anksčiau numatyta ši paskaita dėl blogo oro neįvyko.

— Dr. Gediminas K. Balukas, buvęs Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas, išrinktas to fondo valdybės pirmininku, gi dr. Antanas Razma išrinktas tarybos pirmininku.

— Valys Bružas, Sudbury, Ont., išrinktas Medžiojuo ir žvejų klubo "Geležinis Vilkas" pirmininku, Antanas Juozapavičius — sekr., Ona Poderienė — izd. Revizijos komisijon perrinti Juozas Kružas ir Juozas Staškus.

— Adolfas Šetikas išrinktas Kanados LB St. Catharines apylinkės pirmininku, Virginija Žemaitienė — vicepirm., Albinas Panumis — izd. Juozas Žemaitis — sekr., Jonas Skevelas — Tautos Fondo įgaliotinis, Daiva Šetikaitė — jaunimo atstovė. Stasys Janušonis, Petras Šukys ir Jonas Kalainis išrinkti revizijos komisijon.

— Dail. Janina ir Ira Marks pikčiausios žiemos dienas praleido Floridoje, o vėliau išvyko į Havajų sales.

OWNER-OPERATORS

ARLINGTON TRUCKERS
DESPERATELY NEEDS.
ADDITIONAL OWNER-OPERATORS.
FOR LOCAL STEEL HAULING.
CALL BET. 8 & 5 735-5350

Naujienoms reikalingas

LINOTIPININKAS

Vyra ar moterį pamokysime šio amato. Darbo valandomis informaciją prašome kreiptis telefonu:

HA 1-6100.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENE

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies Iraių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
V. VALANTINAS

— Kelionė į Vilnių 1979 m. jau paruoštas. Marius Kiela: (312) 737-1717. (Pr.)

— Horoskops ir Astrological Tarot Card Readings. Saturday 11 to 5 no appointment neces. sary. ELINOR JAKSTO, 17 N. STATE St., Rm. 1717. Mes kalbame lietuviškai. 782-3777 or 925-8392. Professional Member American Federation of Astrologers. (Pr.)

Juozas Šmotello

ATSLIMINIMU SKIRSNELIAI

Grazi, lengvai skaitoma ir įdomi 250 puslapių knyga su krauta autoriaus trobeje.

Čikagos ir apylinkės lietuvių, skirsnelių mėgėjai, prašomi atvykti ir knyga pasiimti. Kirur gyvenantieji prašomi užsisakyti paštu.

Knygos kaina — 5 doleriai.

Autoriaus adresas:
7114 S. Campbell Ave.,
Chicago, IL. 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu Jums gali dau padėti teisininko Prano Šulo paruošta, — teisėjo Alphonse Wells peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujienų administracijoje 1739 South Halsted St., Chicago, IL 60608 Kaina \$3.00 su formomis — \$3.90.

PAŽINTIS

— Ar tu pažįsti ponį Užaitienę?

— Ir dar kaip! ir jau labai seniai: nuo to laiko, kai abi dar buvome vienmetės.

ENERGY WISE

Buy a car no larger or more powerful than you need.
Don't be a Bom Loser!

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

PAYROLL CLERK NEEDED

Full Time To Assist in Payroll Dept. Exp. required. Duties involve normal Payroll functions, bank reconciliations, labor distributions Etc. Excel. Sal. & Benefits. Gd. Transp. Nr. So. Loop Location. Please Call: Mr. Peterson, 326-6800 - Ext. 235

TOOL DIE TRAINEE APPRENTICE

Excellent benefits including dental. Must speak and read some English.

AMERICAN GASKET & RUBBER CO.
9509 Winona
Schiller Park, Ill.
Phone 678-3550

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

ENGINEER-TECHNICIAN APPLICATIONS & PROJECT TECHNICIAN

To Assist Sales Mgr. Must Have at Least 2 years Electronics. Prefer. Microwave. All Co. Benefits. Sckie Area. Call Personnel. 675-1505

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
3 ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7743

Registruokite savo namus,

biznius, sklypus pardavimui jau 26-tus metus veikiančioj įstaigoj, o kirkdami pasiteiraukite.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7876

M. L. S.

Gausus namų pasirinkimas pietvakariuose

BUDRAITIS REALTY

Ivairi apdrauda — INSURANCE BUTŲ NUOMAVIMAS — porenkam nuomininkus

4243 W. 63rd St., Chicago

Tel. 767-0600.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

SHIPPING DOCKMEN NEEDED

DAY — EVENING HOURS

No Experience Necessary

GLENMARK CO. 4545 S. RACINE

927-4800

GRINDER-POLISHER NEEDED

By Industrial Metal Fabricator. Benefits Include Steady Work, Profit Sharing, Paid Holidays, Paid Vacations & Free Hospitalization.

ALL METAL MFG. CO.

9925 S. Industrial Dr., Bridgeview

DRIVERS

Must own tractor to haul steel and piggybacks. 3 year contract. Hustlers have a potential of making a minimum of \$1,500 per week. Call 284-3766.

SPRAY PAINTER

Mfr. of Mechanical Sprays has Immediate Opening for Spray Painter. Expt. Man preferred. We Offer a Good Starting Salary & Exc. Fringe Benefits.

TRINER SCALE MFG. CO.
2714 W. 21st St.
MR. BARROW — 376-9100

GRINDER HANDS

PRECISION GRINDER HANDS

At least 10 years experience required. Top pay. Good working conditions. EMIL BUCK & SONS
6930 W. 62nd St.
Chicago

ENGINEER-SERVICE

Experienced in machine tools. Must set-up, install new machine tools. Some electrical knowledge desirable. Travel midwest region. Salary plus all expenses paid. Elk Grove Village Area. For Appt. Call Mr. DEKOJ
364-0626

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

YOUNG LADY CLERK TYPIST

Lite steno helpful. Small loop brokerage firm.

CALL MR. SULLIVAN
236-8377

CLERK TYPIST

We have an immediate opening for a high school graduate with good typing skills. Excellent salary and company benefits.

CALL: 874-1200 X. 11

An Equal Opportunity Employer

SEWING MACHINE OPERATORS

SOME EXPERIENCE PREFERRED. NEEDLECRAFT CORP. OF AMERICA
3900 N. Claremont Ave.
583-8800

WAITRESSES NEEDED

For Our Ford City Location. 1 For Counter And 1 For Dining Room. Call For Interview
284-9747
Ask For ROB

O GERIAUSIAI ČIA

LABAI SVARUS 2 butų namas ir garažas, elektrinės durys, atskiri gauzų šildymai, Brighton Parke. \$37,000.

SVARUS kaip stiklas 7 kamb. mūras, centralinis šildymas - vesinimas, liuksus naujų namų apylinkė. \$53,900.

2 AUKŠTŲ mūro namas ir 2 auto garažas. Apie \$8,000 pajamų. Naujas stogas, gauzų šildymas, apsauga nuo potvynių, aluminum langai, galite pirkti už \$41,800.

MODERNUS 15 metų mūro namas. 2 butai ir profesionalų Lukus ofis patalpa. Daus priedu, Marquette Parke, aukšta kokybė, \$50,000.

GRAZUS SKLYPAS ir garažas Marquette Parke.

MODERNUS 2 aukštų mūro namas, apie \$18,000 pajamų. Geros salygos. Marquette Parke.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st Street
Tel. 737-7200 arba 737-8534

ELECTROS ĮRENGIMAI, PATAISYMAI
Turli Chicago miesto leidimą, dirbu ir užmiesčiuose greit, gautuotai ir sėkmingai
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O
2-30 M AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$98 pusmečiui automobilio liability apdraudimas pensininkams
Kreipite
A LAURAITIS
4535 E. ASHLAND AVE.
534-8778

A. TVERAS
LAIKROČIAI ir BRANGŲNYBĖ
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

Siuntiniai i Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. SIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškviatimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BEST THINGS IN LIFE
Call Frank Zapella
1202 1/2 W. 75th St
GA 4-8454
State Farm Life Insurance Company

ADVOKATAS
CHARLES P. KAL & Associates
2649 West 63rd Street,
Tel. 776-5162
Trečiadieniais iš anksto susitarus. Šeštadieniais iki 12 v.
Vakaris tel. 373-5047.
Raštinė veikia jau daugiau kaip 40 metų, patarnaudama klientams.

CROSS TOWN PLUMBING & SEWERAGE
All types of plumbing repairs, drain lines power rodded, catch basins cleaned and rebuilt. Free estimate. 24 hr. service.
735-6361

FIGHT HEART DISEASE
GIVE HEART FUND